

Глуховець
Віталій Андрійович,
ректор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ

У теперішній час у рамках загальних інтеграційних тенденцій у Європі відбувається процес інтеграції України в загальноєвропейський простір вищої поліцейської освіти. У Європі йде формування нової системи поліцейської освіти, і Україна стає повноправним учасником цієї системи. На цьому шляху одним із головних завдань є підвищення якості професійної освіти офіцерів поліції – керівників поліцейських служб, і вивчення, сприйняття й застосування позитивного педагогічного досвіду, нагромадженого системою виховання й підготовки професійних кадрів світових правоохоронних органів. За таких умов українським викладачам вузів МВС необхідно, незважаючи на традиційні підходи, методи й процедури навчально-виховного процесу морального виховання курсантів і слухачів у вузах МВС, доповнити свої педагогічні ресурси досягненнями поліцейської педагогіки країн світу. Учені й педагоги системи МВС стверджують, що Україні необхідно ще більш широко відкритися назустріч світовому досвіду поліцейської освіти й, у першу чергу, досвіду тих країн світу, у яких поліція сильна, і боротьба зі злочинністю проводиться найбільш ефективно.

Під час проведення експертного опитування викладачів навчальних закладів МВС і керівників підрозділів МВС, що здійснюють виховну роботу серед підлеглих, були дані відповіді на низку запитань про необхідність використання закордонного досвіду навчання поліцейській етиці в європейських поліцейських вузах у педагогічній практиці вузів МВС України. Усього було опитано 78 викладачів і керівників підрозділів МВС. Виходячи з результатів опитування, був зроблений висновок, що при підготовці науково-педагогічних кадрів у системі професійної освіти МВС України варто враховувати світовий досвід теорії й практики навчання в поліцейських вузах, спрямований також і на глибоке вивчення курсантами й слухачами етичних категорій і понять, що лежать в основі професійної моралі співробітників поліції; на інтеріоризацію моральних цінностей і вивчення особливостей їх прояву в діяльності різних служб і підрозділів МВС; на навчання курсантів елементам міжособистісного повсякденного спілкування, у тому числі спілкування з різними категоріями громадян; на

формування в курсантів і слухачів стійких умінь і навичок дотримання службового етикету в конкретних життєвих ситуаціях.

Як впливає з результатів згаданого вище експертного опитування, педагогічний досвід морального виховання професійних кадрів, запозичений у колег провідних країн світу, і адаптований до українських умов, незважаючи на застосування його в різних умовах роботи, при різному менталітеті й інших розходженнях і національних особливостях поліцейських країн світу та їхніх українських колег, міг би використовуватися як у системі освіти керівних кадрів МВС, так і при професійній підготовці всіх ланок особового складу, що допомогло б формувати в курсантів морально-етичні установки та, зрештою, сприяти підвищенню ефективності й результативності їхньої роботи.

Проведене порівняльне дослідження різних аспектів навчання поліцейській етиці в поліцейських вузах провідних країн світу передбачає використання його результатів на рівні ідей, концепцій, практичних новацій в удосконаленні освітнього процесу у вузах МВС України, у справі підвищення ефективності навчально-виховного процесу в навчальних закладах системи МВС України і, зокрема, в удосконаленні педагогічного процесу виховання керівних кадрів поліції. Дослідження досвіду вчених і педагогів світової поліцейської галузі морального виховання керівних кадрів поліції, таким чином, дозволить удосконалити:

- роботу з морального виховання працівників національної поліції вищої ланки;
- практику морального виховання в українських вузах МВС новими висновками й рекомендаціями;
- практично реалізувати деякі з даних рекомендацій безпосередньо в процесі професійної підготовки у вузах МВС України;
- сприяти більш ефективному виконанню основних цілей і завдань поліції в нашій країні.

Слід зауважити, що в теперішній час вузи МВС України беруть участь у діяльності організацій вищої поліцейської освіти, проте, на жаль, поки не є організаторами курсів навчання, а лише виділяють слухачів для організованих міжнародними організаціями спеціалізованих курсів. Варто ширше використовувати даний педагогічний ресурс для навчання етиці, по-перше, стимулюючи участь у даних курсах викладачів поліцейської етики й поліцейської деонтології вузів МВС України, по-друге, організувати подібні курси на базі українських вузів МВС, що, безсумнівно, стане важливим педагогічним заходом у галузі викладання поліцейської етики та сприятиме активному обміну досвідом з європейськими викладачами поліцейської етики.